

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

CRISTOS A ÎNVIAT!

Nr. 38 Prez.
1916

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orăzii-mari, Ienopolei și al Hălmeagului, precum și al părților adnexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din văduvita arhidieceză română a Transilvaniei, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Cristos, împreună cu salutarea noastră arhierască!

«Cristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând și celor din mormânturi viață dându-le».

(Tropariul prasniciului).

Iubit cler și popor!

Ne este cunoscut tuturor, că providința divină, în sfaturile sale necuprinse de mintea omenească, a chemat la sine și a luat dintre noi pe marele păstoriu al bisericii noastre ortodoxe române din statul ungar, pe neuitatul arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, a cărui lipsă o simțim cu atât mai tare, cu cât trecerea sa din această viață a urmat tocmai în zilele grele de acum, când mai mult ca și altă dată am avea trebuință de mintea lui luminată și prevăzătoare, și de sfatul lui înțelept și binecumpenit.

Dar cunoscută este tuturoara și aceea dispoziție din legea noastră organică, că pe timpul vacanței scaunului arhiepiscopesc-mitropolitan, îngrijirea de prevederea trebuințelor sufletesti ale credincioșilor din arhidieceza văduvită îi revine celui mai bătrân episcop sufragane din mitropolia noastră, și după ce pentru timpul de acum, eu sunt cel mai bătrân între episcopii mitropoliei noastre, sunt conștiu atât de dreptul cât și de datorința ce-mi impune aceasta poziție în organismul bisericii noastre.

Și conștiu de acest drept sunt în deplina cunoștință și a adevărului nedisputabil, că întru prevederea trebuințelor vieții sufletesti ale credincioșilor, datorința cea mai de căpetenie a păstorilor turmei lui Cristos a fost totdeauna și este și acum vestirea cuvântului lui Dumnezeu.

Mai sunt în deplina cunoștință și a faptului, vouă binecunoscut, că neuitatul arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu nu întrelăsă nici o sărbătoare de pomenire a nașterii și învierii Domnului nostru Isus Cristos, fără ca să vă trimită câte o scrisoare pastorală, prin care se pogorea cu du-

hul său la voi, cu scopul: de-a vă vesti cuvântul sfintei evanghelii, și prin aceasta a vă arăta calea, care duce la binele și fericirea vremelnică și vecinică, deci la scopul, pentru care e zidit omul pe pământ.

Conștiu de asemenea chemare și datorință arhierască, folosesc prilejul acestei sfinte sărbători și vin cu duhul meu și la voi, iubit cler și popor! cu dorința: de-a prăznuți împreună aceasta mărită și sfântă zi „care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa” (Ps. 117. v. 24).

Dar fac aceasta cale a duhului meu, deosebi cu scopul, ca să nu rămâneți de tot lipsiți de darul mângăerii și al binecuvântării arhieresti, tocmai în acest mare praznic din zilele de grea cumpănă prin cari trecem, ci tocmai cu considerarea la greutatea acestor zile, să vă tind și vouă un picur de balzam, care măcar în parte să aline și dureră ranei, cauzate inimii voastre, chiar și numai prin trecerea la cele vecinice a nemuritorului arhiepiscop și mitropolit al nostru Ioan Mețianu.

Acesta fiind scopul urmărit de mine prin venirea, pe aceasta cale, cu duhul meu la voi, am nu numai credința, ci și convingerea, că acest scop nu l-aș putea ajunge mai bine, dorința inimii mele nu o-aș putea împlini în măsură mai corespunzătoare trebuinței sufletului vostru, și astfel nu am putea prăznuți mai creștinește și mai cu folos sufletese aceasta sărbătoare a sărbătorilor, decât, dacă nainte de toate ne vom da seamă de cele ce se petrec în lume, și dacă din cele ce vedem cu ochii și simțim cu inima, fie ele bune ori rele, fie plăcute ori neplăcute, vom lua îndemn de a asculta și plini cuvântul scripturii, care ne zice: „Mulțumiți pururea pentru toate” (Efes. 5. 20), „pentru toate mulțumiți, căci aceasta este voea lui Dumnezeu, întru Isus Cristos spre voi” (Tes. 5. 18).

Iubit cler și popor!

Privind la starea în care ne-a aflat sfânta prăznuire de astăzi, năntea ochilor noștri se deschide tabloul, și vrând nevrând ni-se înfățișează icoana zilelor de asemenea praznic dumnezeesc din vremile de pace, deci dată ne este și nouă voea și putința, de a face asemănare între trecut și prezent, între atunci și acum.

Ne este în proaspătă memorie bucuria și veselia ce se pe-

trecea atunci în inima și se reoglinda în fața fieștecăruia dintre noi, chiar și numai cugetându-ne la apropierea acestui praznic împărătesc.

Dar cu câtă bucurie și plăcere ne aducem aminte de prăznuirea noastră în aceste sărbători împărătești din vremile de pace, cu atât mai grea ne vine starea în care ne aflăm în aceste zile, pline de dureri și întristări, de vaiete și suspine, urmate din diferitele certări de sus și din ispitele de jos, dar deosebi din cauza și pentru urmările războiului fără păreche în istoria lumii cunoscute, care războiul nu numai nu încheată și nici nu se poate măcar, ci ia dimensiuni și proporții tot mai mari, întocmai ca și pârjolul dat în pădurea seculară, pe timp de toamnă și de primăvară, când și frunzișul și pământul e uscat, și când vântul alimentează focul cu așa putere elementară, că numai ploua torențială e în stare să-l stingă.

Este simțită durerea, este mare amărăciunea și întristarea, atât din motivul, că ni-se rărește tot mai tare șirul bărbaților în floarea vieții, ne crește numărul văduvelor și al orfanilor, și ni-se îngreuează traiul vieții, dar mare ne este și neliniștea și îngrijirea ce ne-au cuprins pe toți de soarta ce ne așteaptă în viitorul apropiat și îndepărtat, față de care n'avem nici cel mai mic punct de orientare, iar aceasta împrejurare nu o putem nesocoti, pentru că și aceasta, ca și orice altă asemenea neliniște și îngrijire, amărește și întristează inima tuturor în măsura de a înțelege pe deplin cuvântul scripturii, că: „inima veselă face viață înfloritoare, iar omului trist i-se uscă oasele”. (Pilde c. 17. v. 22.)

Cugetându-mă astfel la această stare de lucruri, auzul meu îl străbate și corzile inimii mele le mișcă porunca dată de Dumnezeu cu cuvintele: „Mângăiați, mângăiați poporul meu, zice Dumnezeu vostru.” (Isaia 40. v. 1.)

E scurtă aceasta poruncă, dar pe cât este de scurtă, pe atât este și de semnificativă, pentru că ea are farmecul și puterea de-a deștepta mintea și a determina voința tuturor, ca să cunoască că este Dumnezeu și să înțeleagă, că acest Dumnezeu, părintele nostru al tuturor, și în trecutul îndepărtat a certat poporul său, dar de și l-a certat nu l-a părăsit, ci prin conducătorii ce i-a dat a îngrijit și de mângăerea și de mântuirea lui.

Din porunca de sus mai poate și trebuie să înțeleagă omenirea și aceea, că pe cât de simțită a fost și este trebuința balzamelor la alinarea durerii ranelor trupesti, pe atât de simțită este și a fost în toate timpurile și la toate popoarele și trebuința de mângăiere și de îmbărbătare a omului cu suflet zdrobit, a omului cu suflet ispitit de valorile grijilor și ale neajunsurilor vieții sale.

Cunoscute toate acestea, cunoscută fiind însemnătatea ce o are pentru viața și activitatea creștinului starea lui sufletească, mai știut fiind și aceea, că liniștea sufletului înviorază inima omului și îi produce bucurie, iar neliniștea îi stârnește numai amărăciune și întristare, temere și îngrijire, — cum stârnește și în noi starea în care ne aflăm acum cu toate ale noastre, — este de înțeles, că trebuința de mângăiere și îmbărbătare, și astfel trebuința de liniște, o simțim și noi în măsură mai mare decât ori când în cursul vieții noastre de până acum.

De asemenea sentimente fiind cuprinși, se ivește de sine între-barea: care să fie calea, pe care umblând, să putem da de izvorul tămăduirii acelei boale de neliniște și îngrijire obștească, de care pătimim și noi, cu întreaga lume din apropiere și din depărtare?

Cugetându-ne însă la aceasta întrebare, de am cere sfatul și îndreptariul tuturor filozofilor pământului, de am răsoi toate cărțile câte s'au scris în cursul veacurilor, totuși nu am putea primi sfat și îndreptariu mai potrivit lipselor noastre, și nici că ne-am putea forma altă convingere decât aceea, că liniștea și mângăerea, după care însetoșăm, să-o cercăm și noi tot numai și numai la acea fântână bogată în asemenea izvoare, la care au cercat-o și unde au aflat-o și moșii și strămoșii noștri în zilele de asemenea amărăciune și neliniște, de cari au avut și ei parte în cursul veacurilor.

Și întrebându-ne acum, care să fi fost fântâna cu asemenea izvoare de recreare, de liniște și întărire sufletească, vom afla fără multă osteneală, că ea n'a fost, nu este și nu poate fi alta, decât însași casa lui Dumnezeu, însași religia, deci însași biserica noastră, a cărei izvoare sunt atât de bogate în puterea alinării și a tămăduirii ranelor sufletesti ale creștinului, pe cât de bogate sunt sfintele învățături, ce ni le-au dat și lăsat Domnul și Mântuitorul

nostru Isus Cristos, a cărui prealuminată înviere o prăznuim astăzi, vestindu-o tuturor cu cântarea de biruință: «Cristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând, și celor din mormânturi viețea dăruindu-le», care cântare o întonăm cu atât mai mare dulceață și însuflețire, cu cât avem convingerea, că Invierea Domnului este biruința luminii asupra întunecului, a binelui asupra răului, a vieții asupra morții, și astfel ea este chizeșia nădejzii vieții și a învierii noastre la ziua de apoi.

Cugetându-ne la aceasta, să ne cugetăm și la aceea, că fiecare drumariu, ajungând la cutare izvor de munte, nu se mulțumește numai cu aceea, ca să-și desfășoare vederea și auzul în murmurul lin, cu care curge acel izvor, ci folosește prilejul de a-și stâmpăra și setea din apa lui cristalină, ca astfel să-și reculeagă și puterile stoarse prin obosala drumului.

Aduțați acum și noi la rugăciuni și la sfânta prăznuire în acest loc, să nu uităm, că suntem în casa lui Dumnezeu și că „*casa lui Dumnezeu este biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și fundamentul adevărului*“ (I. Tim. 3. v. 3.).

Să nu uităm, că ne aflăm la fântâna cu izvoarele trebuințelor sufletești, deci să nu ne mulțumim numai cu aceea, că am văzut păreții și podoabele acestui lăcaș al măririi lui Dumnezeu, și nici cu aceea, că am auzit cum se cântă și am văzut cum se cetește, ci noi trebuie să ne dedăm auzul spre a înțelege și aceea ce se cântă și aceea ce se cetește, ca astfel să luăm și noi lumină din lumină, credință din credință și nădejde din nădejde.

Noi trebuie să urmărim pildei drumariului, să bem din apa vindecătoare a acestui izvor, ascultând și primind cuvântul lui Dumnezeu, pentru că în măsura în care vom face loc cuvântului lui Dumnezeu în inimile noastre și în măsura în care vom plini sfintele porunci, în cea măsură se va liniști sufletul fieștecăruia dintre noi de grijile și necazurile de cari suntem cuprinși.

Simțese și eu, împreună cu voi, că prăznuirea de acum nu este însoțită de bucuria și veselia anilor de pace.

Știu și aceea, că aceasta bucurie și veselie s'a micșorat prin greutățile zilnice de tot soiul, între cari și prin faptul, că mulți dintre fiii și membrii familiei voastre, nu numai nu sunt între voi și cu voi la prăznuire, ci și pentru aceea, că mulți dintre ei au trecut din viață, din care cauză bucuria și veselia a adormit deosebi în casele acelor părinți, cari și-au pierdut pe unicul fiu, care le era razimul bătrânețelor.

Dar ori și cât s'ar părea de grele zilele noastre, să nu desădăjduim, ci să ne întărim credința în Dumnezeu și în ajutorul darului său.

Când vă îndemn la aceasta, vă pun în vedere faptul *vouă bine cunoscut*, că zilele de sărbători ale moșilor și ale strămoșilor, și chiar ale părinților noștri, încă n'au fost tot cu soare, fără nor și fără ceață, și nici cărările vieții lor n'au fost presărate tot numai cu flori de crin, ori cu ramuri de maslin, cum li se zăreau lor zilele de sărbători și cărările neamurilor conlocuitoare, cu toate acestea ei n'au pierdut credința în îndreptarea lucrurilor spre bine, ci s'au împăcat cu împrejurările,

întărindu-se în credința, că Dumnezeu nu-i va părăsi, precum nici nu i-a părăsit, ci i-a făcut biruitori în lupta de existență și afirmare, ca și popor de ordine.

Să ne împăcăm dar și noi cu stările în cari ne aflăm, și aceasta să o facem și o putem face cu atât mai ușor, cu cât soarta noastră, urmată din războiul de acum, este soarta comună a tuturor neamurilor cu cari trăim în societate pe acest pământ, și de aceea, când ne cugetăm la pierderile avute cu rezelul, să avem în vedere și aceea, că deși am pierdut și noi o parte însemnată din floarea fiilor bisericii și a neamului nostru, dar în măsura în care a căzut ori s'a nenorocit unul și altul dintre ei în lupta pentru Tron și patrie, în cea măsură ni-s'a sporit și ni-se sporște și numărul eroilor noștri, din cenușa cărora așteptăm să ne răsără soarele dreptății.

Deci până să se reverse peste lume doritul dar al păcii, noi să ne împăcăm cu împrejurările a căror schimbare și așa nu stă în putința noastră, și urmând pilda Mântuitorului nostru Isus Cristos, să ridicăm ochii la ceresul părinte și să-i zicem: Doamne! dacă nu a putut să treacă, fără să bem, păharul acesta, fie voia Ta, precum în ceriu, așa și pe pământ.

Și ca fiecare să înțeleagă trebuința acestei mângăeri pentru pierderea fiilor săi, să se întrebe tot insul întru sine: „*Ce ai omule ce nu ai fi primit, iar de ai primit, ce te lauzi, ca și cum ai fi primit?*“ (Coloseni c. 2 v. 3).

Iar dacă recunoaștem, precum și trebuie să recunoaștem, că am primit, ce lucru mare ar fi să zicem: „*Ale Tale Doamne dintru ale Tale*“, iar dacă ale noastre ni-se iau fără întrebarea și voia noastră, de ce să nu zicem: *Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat, de acum și până în veac*“. (Iov I. v. 2).

Crezând, că așteptați și un îndreptariu deosebit pentru ziua de astăzi, țin, că cel mai potrivit îndreptariu trebuinței sufletești a fiecăruia este acela, de a prăznuire creștinește, având naintea ochilor cuvântul sfintei scripturi, din care învățăm a cunoaște, că „*creștinătatea cea curată și nespurcată înaintea lui Dumnezeu și a Tatălui aceasta este: a cerceta pre cei săraci și pre văduve în necazurile lor*“. (Iacov I. v. 2).

Cari sunt văduvele, le știți cu toții, și mai știți și aceea, că săracii poporului nostru nu sunt acum numai aceia, cari n'au avere, ci săracii noștri sunt acum toți orfanii ostenilor noștri, căzuți în lupta de apărare a Tronului și a Patriei, de viață și de creșterea cărora întru frica lui Dumnezeu trebuie să se îngrijească neamul sub scutul bisericii, cum îngrijește grădinariul creșterea sădișului său, pregătit din sămânța mărului căzut.

Dorind să primiți acestea sfaturi, ca și o a anafora pregătită și sfințită anume pentru voi, vă doresc totodată, să puteți petrece în pace și cu dragoste creștinească aceste sfinte sărbători și să ajungeți cele următoare cu deplină liniște și veselie sufletească. Amin.

A r a d, la sfintele sărbători ale Invierii Domnului din anul 1916.

Al vostru tuturor
de binevoitor:

Ioan I. Papp m. p.,
Episcopul Aradului,

Nr. 3294. Școl.

Notă oficială.

Prin circulara noastră Nr. 158 din 8 Ianuarie 1915 am îndatorat comitetele parohiale, ca scaune școlare, să transpună primăriilor comunale consemnările despre indivizii cari sufer de boale mentale, ca astfel să se ușureze munca comisiilor de asentare.

În urma recercării D-lui ministru de culte și instrucție publică Nr. 4529 a. c. Vă îndatorăm, ca la pregătirea acestor consemnări să se indice, pentru exactitate, după comuna de apartinere a individului, atât cercul pretorial, cât și comitatul.

Consistorul arhidiecezan.

Noi suntem biserica!

De Carmen Sylva.

Cuvântările Apostolului străbat ca sunetul trâmbițelor în această lume sburdalnică, în care noi nu credem, pentru că noi nu credem nici în noi înșine, nici în chemarea noastră cea înaltă. Noi suntem biserica lui Dumnezeu celui viu! Noi? Noi, ceice nu suntem în stare să fim nici locuința fraților noștri, pentru că ne-am făcut locașul tuturor patimilor celor rele, pentru că am fugit de noi înșine, pierzând orice stăpânire asupra noastră? Noi? Noi să fim biserica lui Dumnezeu celui viu? Noi, cari zicem: Nu este Dumnezeu, lumea lui e o vale a plângerilor?

Sfântul Apostol nu zice: Voi să fiți biserica! El zice: *Voi sunteți biserica!* Iar oamenii din vremea Apostolului Pavel erau, ca în toate vremile: slabi, păcătoși, necredincioși și cu inima obosită. Cu toate acestea Apostolul le zice: *Voi sunteți biserica!* El crede dar, că noi suntem vrednici, ca să fim numiți astfel, căci chemarea noastră ne înalță mai presus de noi. Apostolul vede în noi puțința de a fi curățiți, de a fi curați, de a fi măreți, de a fi liberi. O, nu! Nu vom zăcea în veci în noroiul în care ne-a împins desădăjduirea noastră, după ce patimile ne-au înjosit. Nu vom pieri în mijlocul nimicurilor, cari țin vederea noastră legată într'un cerc restrâns, nici nu vom fi târați ca dobitoacele, cari poartă povoaie grele, fără a mai întreba, când li se va lua sarcina de pe dânsese. Noi ne vom ridica peste noi înșine, căci ni s'a dat aripi, ale căror nume sunt: *cugetarea și voința*. Da! Noi ne vom îndrepta privirea în depărtare, căci nouă ni s'a așezat capul în sus și ni s'au dat privirea cea stăpânitoare, cu care putem supune lumea și soarta.

Nu ne vom târi nici odată încovoiați de greutatea poverii noastre, ci o vom purta pe umeri puternici, căci suntem zidiți pentru a purta greutatea vieții!

Să nu zici: Nu pot, căci sunt neputincios! Să nu zici, pentru că nu zici adevărul! Tu ești tot atât de tare, ca și fratele tău, a cărui ispită tu nu o vezi, — și care luptă lângă tine o luptă tot atât de aspră.

Apostolul a văzut în noi ceva bun și frumos, căci numai așa a putut să ne zică: „*Voi sunteți biserica Dumnezeului celui viu!*“

Noi! Noi nu suntem locaș de idoli morți, de idoli ciopliți din piatră. Zidirea noastră e plină de viață, colivioara noastră e însuflețită, suflarea noastră e Dumnezeu. Păziți căscioara voastră, ca nimic necurat să nu se sălășuiască întru ea! Impodobiți-o cu mâni smerite și nu lăsați, ca diavolul să o spurce cândva, nici cu cuvântul, nici cu privirea! Învățați pe cei necredincioși să-și deslege încălțăminte și să alunge râsul de pe buzele lor! Aduceți-vă aminte, că sunt nenorociți acei cari nu cred, pentru că ei

n'au isbutit cu zidirea lor, pentru că aceasta s'a prăbușit și ruină s'a făcut, locaș al vermilor celor necurați. Ei ar intra cu bucurie într'un locaș sfânt, dacă ar putea crede despre vreunul, că a rămas sfânt. Aduceți-vă aminte, că voi ați putea îndrepta pe mulți dacă ați fi sfințiți!

Și nu e așa de greu acest lucru, precum credeți voi.

Când sosește ceasul ispitei, să ne aducem aminte, cât de scurtă e plăcerea, și cât de lung e pustiul, căruia îi urmează pocăința. Adu-ți aminte, omule, că trebuie să înduri ceea ce tu însuși ți-ai croit și că nimic nu ți se va ierta! Cum îți vei clădi fânța, așa vei fi. Tu poți să fi o colibă mică, în care sălășuește pacea, — și iarăși poți să fi un palat falnic, în care se țes uneltiri diavolești. Poți să fi o casă de târguț, în care toate sunt de vânzare, — dar poți să fi o biserică, în care toți se sfințesc. Ai să lucrezi jumătate din viața ta la clădirea, care trebuia să stea cât trăești, și ai să lucrezi bine, ca nu cumva cea dintâi lovitură să o surpe. Biserica noastră poate să fie cât de mică, căci ea și așa ne va insufla evlavie, dacă într'însa se va sălășlui suflarea de viață dătătoare a Dumnezeului celui viu.

Dar totdeauna se va vedea și se va simți, când casa ta de negustorie, ori palatul tău, le-ai prefăcut numai târziu în biserică, pentru că aceasta prefacere nu e curată și adevărată și nu întărește pe nimeni. Purtarea se va vedea și se va simți, că odinioară acolo a fost locaș străin, iar nu numai și numai locașul lui Dumnezeu. Se va vedea, că într'insul au locuit idoli fără viață, mamonul, pofta de plăceri, deșertăciunea, pofta de avere. Se va vedea, că acestora s'au adus închinăciune; și unde nici nu-ți aduci aminte, acolo au să iasă la iveală urmele lor și au să dovedească împotriva ta despre trecutul tău cel păgânesc.

De aceea, dela început să-ți fie mâinile curate. Cară o petricică după alta cu evlavie și nu te îngrozi de osteneală, nici nu te teme de batjocură. Bărfitorii te vor pizmui dacă clădirea ta va fi în stare a se împotrivi furtunelor, dacă glasul tău va purta în sunetul lui prevestirea, că Dumnezeu cel viu este aproape de tine, dacă fața ta va străluci ca fața lui Moisi, când se invrednicea de apropierea lui Dumnezeu!

Nu trebuie să ne încunjurăm de tămăe și de tainicie, pentru ca să fim cinstiți și onorați. Nu trebuie să eșim în priveliște, ca să arătăm, că suntem biserica lui Dumnezeu. *Pace să aveți, pace să împărțiți!* Pace să fie în privirea voastră și iarăși pace în suflarea voastră! Nu vă temeți, că suspinele, ori lacrimile, vor necinsti vre-odată biserica voastră! Ele vor simți-o, ca și cântările de bucurie și de mulțumire, iar piatra găurită de genunchii voștri nu va fi lipsită de trumșea ei. Clădiți, clădiți, voi fii ai oamenilor, ca biserica voastră să se înalte până în nori și să fie insuflată de duhul cel dumnezeesc!

Dumnezeule! Cum să ne curățim în deajuns, pentru ca să fim biserica Ta? Noi, țărână din țărână, cum să ne facem vrednici de atâta dar? Curățește-ne Tu de necurătenia pământească, până când vei putea Tu însuși sălășlui întru noi, făcând din inimile noastre altarul Tău!

Stăpânitorule! Sfărâmă idolii, cari ne îndepărtează de Tine, și înalță în noi singur chipul Tău cel sfânt, ca strălucirea lui să ne lumineze pe deplin și să ne pătrundă! Sfințește-ne, împacă-ne și ne liniștește! Mântuete-ne de toată lupta nevrednică de locașul Tău! Și fii viu între noi, ca să Te mărim pe Tine! Amin.

Deputați congresuali mireni.

În dieceza Aradului alegerile de deputați congresuali mireni au dat rezultatul următor:

A fost declarat ales în cercul Arad domnul **Aurel Petrovițiu**, avocat în Nădlac.

În cercul Radna domnul **Dr. Atanasiu Brădean**, medic districtual în Radna.

În cercul Șiria domnul **Sava Raicu**, director de bancă Arad.

În cercul Boroșineu domnul **Dr. Teodor Burdan**, avocat Boroșineu.

În cercul Buteni domnul **Dr. Gheorghe Popa**, jude de tribunal Arad.

În cercul Hălmațiu domnul **Ioan Lazar**, notar comunal în Crocna.

În cercul Chișineu domnul **Traian Suciu**, notar comunal în Șimand.

În cercul Giula domnul **Dr. Sever Ispravnic**, avocat Arad.

În cercul Lipova domnul **Dr. Aurel Cioban**, avocat Lipova.

În cercul Birchiș nu s'a ținut scrutinul.

În cercul Chisăteu domnul **Dionisiu Linția**, oficiant la inspectoratul regesc de școale Timișoara.

În cercul Timișoara domnul **Cornel Pincu**, primpretor Timișoara.

În cercul Vinga domnul **Pavel Chiriloviciu**, asesor la sedria orfanală Timișoara.

În cercul Banat-Comloș domnul **Vasilie Bogdan**, notar comunal în Igrăș.

Pe teritoriul consistorului dela Oradea mare alegerile pentru congres încă nu s'au făcut.

Germania în frunte!

Noi, cei ce stăm cam departe de diferitele fronturi și nu vedem, nici ce e la front, nici ce e îndărătul frontului, nu prea putem să ne facem o judecată clară și temeinică asupra situației generale de pe câmpul de război. Cei din țările neutre însă, cari cetesc ziare din toate țările implicate în război, pot mai ușor se scoată din ele adevărul și să-l stabilească, atât pentru ei, cât și pentru alții, în mod imparțial. O astfel de părere imparțială asupra situației generale de pe câmpul de război pare a se cuprinde într'un interesant articol al corespondentului militar dela un răspândit și cetit ziar din Suedia, în care sunt publicate următoarele lucruri comunicate nouă spre publicare din partea oficiului presei de război (Kriegspressamt) din Berlin:

«Ne mai pomenitele opintiri și jertfe au deșteptat la toate puterile beligerante dorința vie, ba chiar necesitatea simțită, a legării păcii, firește, pe lângă presupunerea, că vor fi acceptate condițiunile, într'un câmp favorabil, pentru viitorul statului. O presupunere a înclinării spre pace din partea unui stat este aceea, când statul are o privire clară asupra eficacității mijloacelor sale militare de putere. Până acuma însă se află la ambele grupări de puteri armate reorganizate, de nou formate, provăzute cu puternice mijloace auxiliare, armate, cari încă nu și-au spus cuvântul. Voința de a învinge încă nu e zdrobită la nici una dintre puteri! În vederea măsurării de puteri, care e de asteptat, va fi de interes se stabilim mijloacele militare de putere ale statelor diferite. Va trebui însă se fim cu considerare specială la perderile pe cari le-au avut în total până acuma grupările de puteri.

În luna Februarie anul trecut (1915) erau evaluate perderile, după cifrele oficiale, în Rusia la trei milioane și jumătate, în Franța-Anglia-Belgia la 2³/₄ milioane, în Germania și

Austro-Ungaria la 2³/₄ milioane. De atunci un șir lung de operațiuni a cerut jertfe nouă și mari, și anume: fără a lua în socotință sângeroasele lupte dela frontul italian, apoi luptele dela Verdun și noua ofensivă rusă, perderile nouă pot se fie la Ruși cam de 1¹/₂ până la 1³/₄ milioane, la Francezi-Englezi de 1¹/₂ ori 1¹/₂ de milion, la Germani și Austro-Ungari de jumătate de milion.

Toate perderile, dela începutul războiului până astăzi, vor fi deci cam următoarele: Rusia cinci milioane, Franța-Anglia-Belgia 3¹/₄ milioane, puterile centrale 3¹/₄ milioane.

Cu privire la celelalte mijloace militare de putere situația poate se fie cam următoarea:

În Rusia a trebuit se fie chemată la arme tinerimea care abia în anul 1917 ajungea la asentare. Afară de aceasta se simte foarte mult lipsa de ofițeri. Trebuie se tragem deci la îndoeală, că *tăvăluțul rusesc va mai putea să se rostogolească cu succes.*

În Italia se simte aceeași lipsă de ofițeri, ca în Rusia, iar formarea de rezerve nouă pentru trupele dela front se lovește aci de mari greutăți.

În raport cu poporațiunea, *Franța a suferit mai mult pe urma războiului.* Întreg materialul care a fost concentrat și instruat după mobilizarea primă, a trebuit se fie întrebuințat pentru umplerea golurilor dela front. Despre vre-o întărire a armatei franceze nu poate fi vorba, cu toate că au fost chemați sub arme și sunt instruați și tinerii de 18 ani.

Forțele militare de pe uscat ale Angliei sunt splendide, în ce privește numărul unităților de trupe, dar valoarea acestora nu e de clasa primă. Având după natura lor o organizație mai mult de miliție teritorială, pentru întreprinderi serioase de ofensivă ele nu s'au arătat destul de destoinice. Iar recruții aflători acuma în instrucție militară, nu vor putea fi trimiși la front decât la toamnă.

În Austro-Ungaria sunt chemate sub arme toate clasele capabile de a purta arma, pentru a se putea corespunde pretensiunilor mari ridicate la trei fronturi, de trei războaie. Cu ajutorul Germaniei apoi, în special cu ajutorul ofițerilor vrednici de cari Germania are în abundență, trupele austro-ungare s'au dovedit de bune și folositoare și la întreprinderi de ofensivă, la atacuri.

Vine acuma Germania. Ea e singurul stat, care a dovedit că dispune de o mare capacitate de organizare și că poate desvolta forțe enorme. Precum pe terenul spiritual, așa și pe terenul acesta, a eșit la iveală ca prima putere și a dominat cu desăvârșire situația, spre folosul unității din gruparea ei. Pe lângă toată enorma desvoltare de forțe, Germania încă n'a fost necesită se cheme sub arme contingentul din anul 1917, cum a făcut Franța, și chiar și Rusia cea bogată în suflete. În general Germaniei numai un lucru nu i-a succedat în anul 1915, blocarea Angliei pe sub apă. De altă parte a dat însă greș și planul de infometare al Angliei față de Germania, iar prestigiul Angliei a scăzut mult în urma eșecului pe care l'a avut întreprinderea ei la Dardanele.

Inițiativa se află încă tot în mâinile Germaniei. E adevărat, că înțelegerea împătrită plănua pentru primăvara, ori vara anului acestuia, o mare ofensivă, dar pe când se făceau în scopul acesta pregătirile necesare, și chiar înainte de a se întruni marele consiliu de război în Paris, — au început Germaniei ofensiva la Verdun. Libertatea de acțiune a Francezilor și a Englezilor e deci perdită la frontul dela vest, — arena evenimentelor proxime, — cel puțin pentru

acuma, ori poatecă pentru întreaga durată a războiului. În ce măsură vor putea să-și redobândească Franzeii și Englezii această libertate, depinde dela felul cum se vor termina luptele dela Verdun, dar în măsură și mai mare *dela gradul pregătirii pentru continuarea războiului*, care, precum la începutul războiului, așa și la terminarea lui, va favoriza învingerea».

Se pare, că asupra raporturilor dela noi, corespondentul militar al marelui ziar din Suedia nu e tocmai bine informat. Așa presintă lucrurile, ca și cum forțele militare ale monarhiei austro-ungare ar fi epuizate de tot și că trupele noastre numai cu ajutorul ofițerilor germani pot face bravurile pe cari le fac la diferitele fronturi. Două neadevăruri, pe cari datori ne simțim să le rectificăm. Întâi, nu toate rezervele noastre se află la fronturi, căci avem încă destule acasă, parte instruite, parte neinstruite, și al doilea, n'am dus și nu ducem nici o lipsă de ofițeri, de cari avem destui și cari în privința destoiniciei nu stau cu nimic îndărătul ofițerilor germani. Rectificarea aceasta nu slăbește însă într'un nimic adevărul stabilit în articolul de sus, că *Germania e conducătoarea în războiul acesta*, în toate privințele!

Bazele înțelegerii. Domnul **Szögyény-Marich**, fost ambasador austro-ungar la Berlin, întreat fiind de un gazetar despre impresia pe care a făcut-o asupra sa discursul cancelarului german Bethman-Hollweg și răspunsul ministrului-president englez Asquith, a declarat următoarele: «Cancelarul Bethmann-Hollweg și-a rostit vorbirea de pace stăpânit de siguranța învingerei. Consimțesc într'un toată cu el, pentru că primul pas spre pace are să-l facă învingătorul. Cancelarul a declarat franc, că nu vrem vărsare superfluă de sânge, atunci când învingerea ne este neîndoioasă. Și în multe puncte vorbirea ministrului-president englez se unește cu vorbirea cancelarului. Asquith a stabilit într'un câmp în vorbirea sa condițiunile, cari pot se formeze bazele eventualelor pertractări de pace cari se vor iniția. Atât cancelarul, cât și ministrul-president englez, au stabilit însă numai conturile bazelor, pe cari se pot începe, cu mijlocirea unei puteri neutrale, pertractările amănunțite. Părerea mea e deci, că ambele vorbiri au o importanță foarte mare».

Istovirea militară a Franței. Senatorul francez Humbert, membru al comisiunii armatei din Senat, a scris în «Le Journal» acum de curând următoarele:

«Opinia publică a aflat nu fără oarecare agitație mobilizarea apropiată a unei părți a contingentului 1888 (a glotașilor în vârstă de 49 de ani)... Chemarea pentru întâia oară a oameților din serviciul auxiliar e plănuită, și muncitorii specialiști din contingentele 1916 și 1917, cari au fost lăsați până acum în fabricile de munițiuni, vor trebui să părăsească fabricile înainte de 1 lunie. S'a hotărât în mod expres, să nu fie înlocuiți cu alți oameni din contingente mai vechi. Ai crede, că măsurile luate nu sunt atât de severe, dar rezervele noastre de oameni se fac tot mai mici... Care altă țară din lume, afară de noi, a luat pe toți, dar absolut pe toți oamenii apti pentru serviciul militar, epuizându-și stocul, și a examinat de atâtea ori pe auxiliarii trimiși îndărăt și pe inapți? Care altă țară din lume a chemat sub drapel contingentele 1888 și 1917, adevărați bătrâni și copii?... Dacă așa stau lucrurile, apoi Franța a chemat sub arme ultimile ei rezerve!

Orfelinele și războiul.

(I. H.) *Trăim într'o atmosferă a reclamării faptelor mari. Trăim timpuri de o extremă importanță, cum nu mai întâlnim pe paginile bătute de vremuri ale istoriei omenirii. Datorim, cei cari mai trăim, cu cea mai profundă recunoștință providenței divine, că a lăsat, ca tocmai în aceste zile să fim locuitorii războinicului nostru planet.*

Lupta titanică dintre cele mai culte popoare va produce desigur, atât în viața popoarelor, cât și în a indivizilor singuratici, schimbări, înoini gigantice. Că toate înoinirile vor fi favorabile pentru progresul și cultura omenească, sau nu, nu putem prevedea. Urmări salutare ale groaznicului războiu de azi, sunt însă diferitele instituții de caritate și umanitate, cari răsar neconținut.

Ca o urmare firească a timpului putem considera și înjghebarea orfelinatului nostru. De ani de zile se simțea în viața noastră culturală națională o lacună mare. Ideea orfelinatului nu-i de azi; dar înfăptuirea ideii mărețe a trebuit să se trăgăneze, până când buibuitul tunurilor ne-a trezit și determinat spre o rezoluție mai grabnică, mai hotărâtă. Acum se va umple golul simțit, prospecte sigure pentru realizarea vechiului vis, ca azi, nici când n'am avut. Eutuziasmul cu care a fost îmbrățișată ideea, adusă pe tapet de necesitățile timpului, parecă din zi în zi ia proporții tot mai mari. Dovadă elocventă despre aceasta ne e faptul, că ofertele maritimă, obolul Românilor de inimă de pretutindenea, sosește neconținut. Poporul nostru, caracterizat prin o îndărătnicie adesea păgubitoare, prin un conservativism tradițional, fără ca să fie însă retrograd, și fără multă încredere în puterea mântuitoare a înoinilor moderne, a dat acum dovadă, că sufletul lui e depozitarul celor mai alese calități. Și acest lucru îl mărturisim cu sinceritatea omului, ce-și cunoaște greșelile, tot așa de bine, ca și calitățile. Poporul nostru, care azi pe deoparte dă dovadă de vitejia legendară a străbunilor noștri, dă dovadă de tradiționala-i nestrămutată alipire față de tron și patrie, pe de altă parte contribuie la cea mai mare operă de binefacere; el pune bază unui act umanitar-cultural, unui monument filantropic, care îl ridică la nivelul popoarelor culte. Gestul unitar al poporului nostru întreg e interpret fidel al nobilelor sentimente ce-l călăuzesc, el vedește darnicia, generositatea poporului nostru pentru scopuri mărețe și binecuvântate. Urgia acestui războiu a făcut, ca să ajungă la vie expresie vigoarea și spiritul de jertfă al poporului nostru. Incepând dela frunțașii noștri cu reputație, până la ultimul țăran cu puțină pricepere pentru afaceri de ordin mai înalt, dar cu atât mai multă înțelepciune de viață, și care la glasul părintelui ce-învită la o participare benevolă la realizarea marelui cauze, ce nu-i numai de ordin umanitar-cultural, ci și național: grăbesc cu toții cu prinosul ce-l aduc pe altarul binefacerii.

O parte însemnată din miile de orfani, dintre cei ce-și deplâng ocrotitorul și îngrijitorul pururea binevoitor, pe părințele iubitor care s'a mutat dela ei, s'a mutat acolo, unde nu este nici întristare, nici suspin... vor fi luați în curând sub scutul binecuvântat al orfelinatului nostru. Miile de văduve îngrijate de groaza zilei de mâne vor primi o ușurare, cătuși de mică, vor fi lăstate a-și mai rări vaietele și oftările fără de sfârșit, vor primi cel puțin câteva picături de balzam vindecător. Azi-mâne se vor deschide brațele primitoare ale celui mai necesar așezământ. El va fi o adevărată mamă îngrijitoare fără părtinire a fiilor aceluiaș neam.

Poporul nostru a dovedit îndeajuns, că e demn de o soarte mai bună. Recunoștința, pentru loialitatea ireproșabilă și patriotismul nostru, ajunse la vie ex-

presiune în cele mai înalte cercuri, aprecierea noastră de popor vrednic, va trebui să ia o formă mai concretă, va trebui să se manifesteze ca un ce real. Jertfele noastre de azi trebuie să servească drept tribut pentru zile mai bune...

Existența noastră lungă pe aceste plaiuri ne dă vie dovadă de puterea de viață și capacitate de dezvoltare. Poporul nostru trebuie să aibă o menire mai bună, corăspunzătoare aptitudinilor sale sufletești. Pe viitor vom fi desigur mai considerați, băgați în seamă mai bine, de cei tari și mari.

Suntem un popor sărac materialmente, — de aici mizeria seculară, — dar cu atât mai bogat sufletește. Această împrejurare a fost în trecutul nostru fără îndoială o puternică piedecă pentru un avânt cultural mai mare. Orice sforțare, orice avânt la noi, nu putea avea rezultate mai însemnate decât în mod sporadic și efemer. Azi însă am dovedit că suntem o forță, ce trebuie numai condusă cu înțelepciune și tact, și multe probleme, ce așteaptă, — vor lua trup.

Răsboiul acesta, pe lângă atâtea părți regretabile ale lui, va aduce cu sine și o renaștere binefăcătoare, va fi pentru toate popoarele un botez regenerător. Răsboiul acesta, privit prin prisma credinței, e un foc curățitor, purificator. El va aduce lumină, condiția indispensabilă a progresului sănătos pe toate terenurile și a evoluției. El va planta în inimile milioane de oameni lumina, farul strălucitor ce se înalță peste întreg universul; lumina vie, lumina lui Cristos. În această convingere aprindem, Românii dornici de vremuri mai bune, candela sfântă a nădejdei, care ne licărește.

Perderile enorme ale Rușilor. Comunicatele statului major austro-ungar, cartierul general al presei și comandantul suprem german au arătat de multe ori, că calitatea și cantitatea trupelor ruse sunt la un nivel foarte scăzut. Nici nu e de mirare, fiindcă e dovedit cu cifre, că până la 30 Decembrie 1915, Rușii au pierdut nu mai puțin de 5.400.000, adică $\frac{2}{3}$ din cele 8 contingente, din cari s'a compus armata de prima linie la începutul răsboiului. Și nici n'am socotit golurile provocate de «lupta dela anul nou» cu urmările ei și pierderile din noua ofensivă în contra frontului lui Hindenburg. După statistica oficială, care însă n'a fost publicată, au căzut dela 1 Ianuarie 1915, 1.942.610 de soldați, și dela începutul răsboiului până la 31 Decembrie 1915, 125.936 de ofițeri ruși. După experiențele comandamentului suprem al armatei germane, proporția între numărul morților și cel al răniților este de 1 la 4. Dacă luăm aceasta ca bază, armata rusă a avut dela 1 Ianuarie 1915 până la 31 Decembrie 1915 cam la 7.370.940 de răniți și dela începutul răsboiului până la 31 Decembrie 1915, 501.000 de ofițeri răniți. Având în vedere numărul răniților, cari se însănătoșesc, Rușii au avut în anul 1915 peste 3.300.000 de morți și de infirmi. La aceștia se mai adaugă și prizonierii ruși, cari au fost în Germania la sfârșitul lui 1915, 1.400.000 și în Austria 400.000, adică 1.800.000. Vrea să zică, rușii au pierdut în anul 1915 ca la 4.800.000 de soldați, și dela începutul răsboiului până la 31 Decembrie 1915 ca la 225.000 de ofițeri. Se mai adaugă apoi și morții și răniții din 1915. «Le Matin» spunea în numărul său din 6 Ianuarie 1915, că rușii au avut dela începutul răsboiului până la 2 Decembrie 1914, 1.650.000 de soldați morți și răniți. Nu intră aici pierderile suferite de dânsii la urmărirea din Polonia și pierderile din luptele din Galiția și din Carpați. După socotelile noastre, rușii au avut în 1914 cel puțin 350.000

de soldați morți și 1.300.000 de răniți și dintre aceștia 260.000 de infirmi. Vrea să zică, au avut în 1914, 610.000 de soldați morți și infirmi. Adunați cu cei de mai sus sânt 5.400.000. Acestea sunt cifre, ce vorbesc prin ele înșile și cari arată, că toate încercările dușmanilor noștri de a ne zdrobi nu sunt de cât utopii.

O întregire.

Directorul ziarului «Drapelul» din Lugoj, domnul Dr. V. Branisce, asesor în consistorul nostru mitropolitan, ocupându-se în numărul 40 a. c. al numitei foi cu alegerile de deputați la congresul nostru național-bisericesc, ne spune următoarele:

«Alegerile pentru congresul național-bisericesc în provincia mitropolitană gr. ort. română ar fi trebuit să se ordoneze încă în toamna anului trecut 1914. Consistorul mitropolitan, întrunit la începutul lunii Septembrie a aceluiași an, a amânat însă ordonarea alegerilor, până la timp oportun. Intreaga obște a bisericii s'a împăcat cu acest conclud, care s'a dat atunci publicității prin «Telegraful Român». În Septembrie 1915 s'a întrunit de nou consistorul mitropolitan și a constatat, că încă tot nu a sosit timpul oportun pentru alegeri. Nu s'a făcut deci nici acum publicarea alegerilor nouă, ci s'a declarat pentru toate eventualitățile valabilitatea mandatelor vechi, până ce se vor putea face alte alegeri, în condiții normale»...

E exact și autentic aceea ce se spune în «Drapelul». A trecut însă domnul Dr. V. Branisce cu vederea un lucru. Nu a făcut pomenire de loc de faptul memorabil pe care l' cunoaștem noi și pe care va fi bine să l' cunoască toți, anume, că fericitul de pie memorie, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu a insistat pentru ordonarea și efectuarea alegerilor congresuale încă în toamna aului 1914. A fost însă combătut tocmai din partea dlui Branisce, a dlui V. Goldiș și a altor asessori mai tineri, și astfel s'a adus concludul menționat din partea consistorului mitropolit n în contra intențiilor naltului defunct.

Dacă consistorul mitropolitan asculta atunci de sfaturile isvorâte din simțul realității și prevederii, ale mult regretatului Mitropolit Ioan Meșianu, domnul Dr. V. Branisce nu ar avea astăzi motivele pe cari l' are de a scrie despre felul cum s'au sevrșit alegerile de acuma pentru congres.

Azi recunoaștem toți mintea clară, spiritul ager și prevăzător al fericitului Mitropolit Ioan Meșianu; dar până a fost în viață, la întruparea celor mai frumoase idei și a celor mai mari opere, cari îi vor asigura un nume neperitor și loc de frunte în istoria bisercii și a neamului, decedatul a trebuit se întimpine cele mai mari greutăți. Numai energiei și rezistenței sale deosebite e a se atribui, că operele sale totuși, mai toate, au putut se fie duse la bun sfârșit. Dacă-și impunea voința și în consistorul mitropolitan din toamna anului 1914, astăzi nu ne-am afla în situația în care ne aflăm. Atunci însă a cedat tinerilor și figurilor oratorice, iar urmările se văd.

Trist, dar adevărat!

Pace vouă!

La biserica din Groapă
In suburbiul Iosefin,
Spre Sibiul fără seamăn,
Pleacă doru-mi pelerin,

Insoțit de îngeri pleacă,
Dat în gria celor Sfinți,
Ca s'ajungă, când porni-vor
Cu 'nvierea la morminți.

Și cu zor în zorii zilei
Gându-mi fuge — naripat
Spre biserica din Groapă,
Și mă poartă avântat!

Și mă 'nșiruie lithiei
Celei strălucite, mari,
Când preoți cu crucea 'n frunte
Iasă'n innuri din altar.

In odăjdi de praznic lucii,
Prin cea curte-a — scoalei o iau,
Unde'n umbra sfintei Case
Trei morminte-alături stau.

Trei morminte de Episcopi,
De trei vrednici Domni, Stăpâni,
Cari brăzdat-au cu poporul
Agrul rodnic cel român.

Stă ca viu, naintea noastră
Cel din urmă răposat,
Care fu Arhiepiscopul
Cel prea bun și luminat:

El, cel vrednic, fără moarte
Numele-i în veci va fi,
Veac de veac în graiul obștei
Ioan Meșianul va trăi!

Din biserica din Groapă
Sună clopotu-argintiu
Și-i unit cu el acel al
Catedralei din Sibiul.

Cum Mitropolia într'una
Ne unise, mari și mici,
Dorm aproape aici în țernă,
Cei trei vrednici, buni Vlădici.

Cu poporul lor din vremuri,
In cel Maier strămoșesc,
Care fost-a în toți timpii
Vrednic loc și românesc.

In cea vale din cea Groapă
A vestitului Sibiul
Puși în paza turlei svelte
Dorm cei morți și's trezi cei vii!

La aceste trei morminte
Ochi tuturor privesc,
«Pace vouă!» 'n glas de îngeri
Ele par-că ne șoptesc.

Pleacă vâlfa preamăririi
Mai departe 'n cimitir,
Unde's gropile îngrădite
Cu schlipindul cimișir.

Ard lumini pe toată groapa,
Tot cuprinsu-i lucitor,
Cintirimu-i serbătoare,
Tot mormântu-i strat de flori!

Vai, progadia mea mică
Din suburbiul Iosefin,
Câtă jale, câte doruri
In continuu eu suspin!

Cias de cias și'n ori-ce clipă
Eu în gând spre tine plec,
Pe cărarea 'ți lângă poartă
Eu de lacrimi mă inec.

La cea groapă cu cea cruce
Cu cel vers în ea sculptat,
Desnădejdea și pustiul
Traiul meu l-au surupat.

Vine slujba — Invierii;
«Cristos a 'nviat!» cântând,
Vestind Paștile mōrețe
Și «Celora din mormânt!»

Rostind vorba Evangheliei
Celor morți și celor vii,
Iși păstrează datini sacre
Iosefinul din Sibiul.

«Pace vouă» 'n zorii zilei
Preoții pra blând grăiesc
Și se 'nlorc cu crucea'n frunte,
«Paștile» le împărțesc.

Ș 'au rentors cu crucea 'n frunte
Și mirenii și preoții!
Să rămăie legea crucei
La nepoți și strănepoți!

O, procesie suavă!
Cult slăvit răsăritean!
Naie sigură 'n furtună!
Proptea vecinică 'n noian.

«Pace vouă!» Salvatorul
A grăit cu buze moi.
Avem Paști, și-i lumea 'n sânge...
Fie pace între noi!..

(Zagreb.)

A. Matheiu.

Pe Golgota.

— După P. Ieronim Hedly. —

Pe coastele Golgotei se încinse un sgomot mare, Mulțimea oamenilor părea o mare răsărită. Unii se târăuiau și alții se sfădeau. Vinea Golgota întreagă. Farișei și cărturarii se plimbau cu mândrie, cu capetele emfatic înălțate, prin mulțimea lărmuitoare. Fețele lor zămbitoare erau expresia răsunării satisfăcute. Pe urma îndemmurilor vădite se auzea cum izbucnește urletul:

— Răstigniți-l Răstigniți-l, pe trădătorul!

— Piară nemernicul!
— Pironiți-l bine să nu sară jos de pe cruce, că-și va sparge capul!

Răsete sălbatic.
Loviturile ciocanelor se auzeau tâmpite în sgomotul înernal și piroanele pătrundeau cu ușurință prin trupul sfânt al Mântuitorului...

Sgomotul creștea mereu.
Deodată se făcu liniște. Pare-că se închiseră toate gâtlejurile. Incetară hohotele pline de batjocură și potopul de injurături sălbatic.

Înălțau măestrii crucile.

Se puteau desluși destul de bine cuvintele lor. Vorbeau cu glasuri ridicate despre înțepenirea crucilor.

Răstigniții se sbăteau între pământ și cer...

Un sentiment de voluptate copleși în clipele acestea sufletele mulțimei și injurăturile izvorau ca un potop cotropitor de pe buzele lor învinețite. Li stăpânea mânia, ura răsunarea, îi stăpânea nemernicia pe Ierusalimiteni.

Și pe cruce se stingea între batjocura mulțimei înfuriate însași sfințenia, însași bunătatea, însași nevinovăția!

Sgomotul exaltat al mulțimei vătămă în urmă până și bunul simț al sutașului roman, al sutașului păgân și începu a resfira mulțimea cu ajutorul militarilor. Dar tumultul nu se lăsa. Voea să vadă și moartea aceluia, căruia îi înălțase osanale numai cu câteva zile mai înainte.

Poporul îmbătat de pasiunea urei nu mai ceda acum nici forțelor brutale. Valurile injurărilor murdare copleșeau din nou, ca mai înainte, ba cu o furie mai pătimașă, pe Mântuitorul, care se sbătea în chinurile agoniei.

Sutașul izbea pământul cu piciorul, în mânia sa legitimă, dar se liniști văzându-se neputincios cu militarii săi, față de droaia mare jidovească. Se îndestulă deci cu lărgirea cercurilor dinprejurul crucilor. Pe spațiul liber se așezară trei legionari puternici. Sutașul aruncă între ei mantia Mântuitorului.

— Aruncați sorți! Mai trece din vreme!

Examinară mantia. Haina aceasta frumoasă le atrase așa de mult atenția, că nu mai vedeau și nu mai auzeau nimic din cele-ce se săvârșeau în preajma lor. Începură apoi sortirea.

— Iuliu: Pe Joie! E frumoasă haina!

— Fulviu: Intr'adevăr e frumoasă. Vrednică de un proroc așa de mare!

— Duliu: De un proroc așa de mare? Dar cine e prorocul acela așa de mare?

— Iuliu: Apoi tu n'ai auzit nimic despre el? E acela, care-i spânzurat pe crucea aceea din mijloc. E cu neputință să nu fi auzit tu nimic despre Isus Nazarineanul!

— Duliu: Eu nimica n'am auzit. Doar numai în zilele trecute am sosit în Ierusalim. Dar imi arase îndată atenția purtarea sa blajină, când l-am petrecut aici, la locul de pierzare. Se deosebește total de ceilalți doi. Acesta nu poate fi tâlhar, sau făcător de rele!

— Iuliu: Nici nu e făcător de rele! Numai gunoaiele acestea îl declară de tâlhar. Ei susțineau despre sine, că ar fi, nu știu ce Mesia, sau fiu al lui Dumnezeu.

— Duliu: Acum înțeleg de ce striga mereu mulțimea: Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, atunci coboară-te de pe cruce! Ei, scoateți dar cuburile să vedem la urmă cum stăm cu norocul!

Fulviu scoase îndată cuburile. Erau trei și erau numerizate. Le și aruncă.

— Șase! Strigară toți deodată. Urmă apoi Iuliu. El încă făcu șase.

— Ne putem lua adio dela mantie, Fulviu! Se vede că azi e Duliu favoritul zeiței Fortuna.

Duliu prinde cubul și-l aruncă. Face și el șase.

— Lucru necurat! — strigară toți deodată.

— Iuliu: Să mai cercăm odată!

— Duliu: Trebuie să fie ceva în lucru. Se poate, că nu ne lasă puterea celui răstignit să-i câștigăm mantia. Să așteptăm până va muri.

— Fulviu: Nu trebuie să ne gândim îndată la puteri supralumești! Poate fi o întâmplare numai. Să mai cercăm odată.

Cuburile începură a face sgomot ear. Tot șase. Li cuprinse o frică superstițioasă.

— Duliu: Am zis eu, că este ceva putere supra-firească în lucrul acesta.

Iuliu își duse repede la frunte mâna și strigă:

— Ah! Am aflat! Poate puterea Nazarineanului zace în mantia aceasta. Auzeam vorbindu-se de alt evreu, că își avea puterea în părul capului. Priviți numai la cruce și vedeți cât de greu se zbate, săracul! Nu se poate coborâ.

Priviră toți la cruce. Mântuitorul se zbătea în chinurile agoniei. Mulțimea urlă încă turbată în jurul crucilor. Sutașul sta și el lângă o cruce, dus pe gânduri, cu lancea sa lungă în mână.

— Duliu: Cine sunt străinii aceia dela poala crucii? Cât de liniștiți sunt în durerea lor!

— Iuliu: Femea aceea frumoasă de acolo e mama răstignitului, e mama prorocului, ear bărbatul e un ucenic al său, ori e un frate poate,

părtaș la vre-o mișcare revoluționară, și că nici n'a căutat-o. Isus i-a explicat chiar, intru cât s'a numit Mesia și rege: «Impărăția mea», zise el, «nu este din această lume. Dacă împărăția mea ar fi dintr-această lume, servitorii mei s'ar lupta, ca să nu fiu dat Iudeilor. Eu am venit însă în lume, ca să mărturisesc adevărul. Tot cel-ce este din adevăr, ascultă glasul meu».

Pilat, care nu dubita nici pe un moment în inocența acuzatului, nu voia totuși să ajungă la neînțelegere nici cu autoritățile iudeo-veste. El nu avea curajul, nici să elibereze pe Isus, și nici să-l osândească. El se folosi de împrejurarea, că Isus era din Galilea, prin urmare aparținea forului judecătoresc al lui Irod Antipa, care se afla pe atunci tocmai în Ierusalim. El îl trimise deci la acesta. Irod, care auzise deja vorbindu-se mult despre Isus, l-a adus la sine și spera, că Isus îi va face semne și minuni. Cristos însă nu-i răspunde nimic la aceasta. Diregătorul găsi pe procul din Nazaret derizoriu, îl batjocori împreună cu curtenii săi, porunci să-l îmbrace în o haină mohorâtă, și fără să mai cerceteze despre adevăritatea acuzei, îl trimise la Pilat. Ce fel de judecători, ce fel de superiorități! Nevinovăția, cinstea și viața supușilor erau pentru ei un joc!

Pilat a recunoscut nevinovăția lui Isus. «Voi ați adus pe omul acesta la mine, zise el către arhierii, către superiori și popor. Eu l-am ascultat înaintea voastră și nu găsesc la el nici un lucru, cu care-l învinovățiți. Eu l-am trimis la Irod și văd că nu i-se poate atribui nici o faptă, care l-ar face demn de moarte».

Totul a fost însă zadarnic. Se cerea sângele și moartea lui Isus. În mai multe rânduri a refuzat Romanul să pronunțe sentința de moarte acolo, unde nu s'a găsit nimic vrednic de pedepsire. Arhierii, cărturarii și norodul curios strigau însă tot mai înțepit. Nimenea din întreaga mulțime nu s'a ridicat să vorbească în favorul inocentului, care era ales spre jertfa urei celei mai sălbatice. Unde erau învățăceii săi, de nici unul nu avea curajul să mărturisască pentru el? Chiar și un Petru l-a negat în prima spaimă! Unde sunt cei-ce erau surzi și muți din naștere și cărora El le-a dăruit auzul și vorbirea, unde sunt cei orbi, cărora le-a deschis ochii? Aici puteau ei vedea pe binefăcătorul lor, maltratată și incunjurată de dușmanii lui de moarte, sacrificată stricăciunii. Toți voi nefericiților, toți voi suferinzilor, cărora el v'a adus mângăiere și ajutor: unde sunteți, care dintre voi îi aduce acum mângăierea și ajutorul? Lipsiați și tu tinere, pe care El te-a trezit din brațele morții, înaintea porților dela Nain, și te-a reasezat în brațele tremurânde tale mame. Miile din poporul, pe care l'hrăni în pustie, tăcea! Nici unul nu-și ridica glasul în chip rugător pentru Isus; nici unul nu se ridica cu reproșuri tunătoare față de osânditorii lui, cărora o viață sfântă, precum era a lui, le era prea mult.

«Eu sunt nevinovat de sângele acestui drept», — a strigat Romanul, lingușitorul laș al poporului, și a pronunțat sentința de moarte, eliberând pe tâlharul Varana. Pilat gândea cu totul în spiritul reprob al unor așa numiți mari ai lumii: Ce poate fi pentru el viața unui om neînsemnat? Moare și va fi uitat! Nimenea nu'mi cere socoteală! O, ființă nemernică, decăzută! Dar miile de ani ți-au cerut mereu socoteală în blăstemul îndelungat al numelui tău! Judecătorul viilor și al morților îți cere mereu socoteală. Tu ai rămas vinovat de sângele acestui drept!

Poporul ipocrit al lui Israel striga: «Sângele lui vină asupra noastră și asupra copiilor noștri!»... Popor al lui Israel! Acel sânge a venit asupra ta și asupra copiilor tăi! Căci unde crime de felul acesta se pot făptui, fără teamă și groază, perirea țării aceleia este asigurată. Ierusalimul a perit, sub sânge și înăcări.

Fondul orfelinatului.

(Urmare)

Victor Tordășianu, exactor cons. Sibiu, oferit	100—
Eugenia Tordășianu, prof. la șc. Asociațiunii, oferit	100—
Col. din Presaca (Abrud): Stefan Nicola par. 10— și alții	40-50
Col. din Oarda de jos (A. Iulia): Bazil Hațegan not. cerc. 40— Ioan Handa par. (of. 20—) Rahila Stoia I. George 6— Alexandru Rus epitr. 5— etc	211-30
Col. din Vidra medie (Câmpeni): Gregoriu Nicola par. 5— Irina Nicola preoteasă 5— Mocan Vasile 8— etc	73—
Col. din Gârboiu (Dej): Teodor Purdean par. 10— George Biliboca inv. 5— Bis. gr. or. 5— etc	54—
Col. din Baștea (Dobra):	4—

Col. din Fintoag și fil. Cosești (Dora):	4-20
Col. din Reciu (Miercurea):	39-34
Col. din Trestia (Zarand): Petru Perian par. 5— și alții	15-60
Col. din Săcămaș (Dobra): Victor I. Sălăgean par. 10— și alții	27-57
Sublocot. Sporea, I. R. 43. 6 Feld. comp	5—
Col. din Cărpiniș-Vărtop (Abrud): Ioan David par. 10— N. N. 10— și alții	26-60
Col. din Glod (Geoagiu):	21-90
Almașul mare Joseni (Geoagiu): Leontina Beșă, inv. Borgo-Prund, trimite din venitul curat de 340-12— al unei petreceri aranjate de inteligența din V. Bărgăului — pentru Orfelinatul român	200—
Col. din Livezeni (Hațeg): Teofil Ioanovici par. 5— Dumitru Sporea 10— și alții	63-60
Col. din Hădărău (Lupșa): Ioan Onea preot gr. or. 20— Petru Sabău preot gr. or. 5— Diomid Bedeleian inv. 20— și alții	119-30
Col. din Muncel (Lupșa): Nicolae Lazar preot și soția Octavia 30— Lazar Chirilă inv. 20— Filimon Panța, primar 8— Pompiliu Pitic, măiestru 5— Col. elevilor de școală 5-80 etc	121—
Col. din Valea Geogelului (Lupșa): Gheorghe Lazăr par. 20— Maria Lazar preot. 5— Bis. gr. or. 10— Iosif Bărluțiu 10— etc	80-42
Col. din Băița (Zarand): Petru Benea	10—
Dr. Aurel Crăciunescu prof sem.	30—
Col. din Sibîșani (Sebeș):	86-96
Col. din Boian (Târnava): Ioan Scumpu preot 5— Iosif Crișan par. 5— Nicolae Muntean 10— și alții	122-58
Dr. Ioan Poynar, jud. reg. Beiuș	10-04
Col. din Turda: Ioan Murășianu prot. și soția Lucreția 100— «Lumina» filiala 20— Familia N. Hanciu, ing. 50— Maria Dr. Ciuta 20— Ioan Murgău 20— Victor Iosof, contabil 10— Ileana Rațiu I. Ioan 10— Gavrilă Morar econ. 20— Vasile Roșca inv. 10— Dr. Mihail Moldovan adv. 10— Iosif Șerban și soția Catia 10— Iuliu Haiduc și soția Rozalia 10— Iosif Urcan și soția 10— Silviu Bologa 10— Ioan Bucur și Susana 8— etc	446-80
Col. din Ghimbav (Bran):	146-90
Col. din Vulceș (Deva): Bis. gr. or. 12— Serafim Berariu par. 20— și alții	50—
Col. din Cuculata (Cohalm): G. Sglimbea par. 5— și alții	20—
Col. din Boșorod (Hațeg): Nicolau Pop par. și soția Emilia 14— Maria Popoviciu n. Eli 8— Toma Popoviciu inv. 8— Dna Lucreția Aitay 5— și alții	176-50
Col. din Ernea (Mediaș): Ioan Ban par. 20— Ioan Chișiu cap. 20— Bis. gr. or. 30— Sofron Chișiu 20— Ioan Dănilă 6— Ilie Chișiu 5— Maria Morariu 9— Vasile Chișiu 9— Ioan Maier 6— etc	280—

(Va urma).

NOUȚĂȚI.

Cristos a înviat. Trimitem acest creștinesc salut tuturor colaboratorilor, cetitorilor și binevoitorilor ziarului nostru, dorindu-le, ca și în aceste zile grele se petreacă sfintele sărbători ale Invierii Domnului în pace și deplină mulțumire sufletească.

Din cauza sfintelor sărbători ale Invierii Domnului, numărul proximal al ziarului nostru apare Vineri, după sărbători, la orele obicinuite.

Protopresbiter nou. Consistorul arhidiecezan a numit în ședința plenară ținută Luni protopresbiter al tractului Iliia pe domnul **Constantin Moldovan**, paroh în comuna Cristian lângă Sibiu, și a luat la cunoștință, că administrator protopresbiterial în tractul Câmpeni, în urma repozării regretatului **Romul Furduiu**, a fost instituit domnul **Petru Popoviciu**, protopresbiter în Abrud.

Serbare școlară. În 1 Mai n. 1916, se va ține la școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii: **Serbarea Carpaților**, la 10 ore a. m. în sala festivă a școlii, conform ordinului ministerului regesc de culte și instrucțiune publică, dtdo 3 Martie 1916, Nr. 30.000. La serbare se va deschide și o mică colecție benevolă, pentru daruri generoase în folosul satelor zdrobite de invaziunea Rușilor în 1914. Binevoitorii școlii se invită cu stimă. **Diracțiunea**

Pentru orfelinatul din Sibiu. P. O. Domn asesor consistorial **Gh. Tulbure** din Oradea-mare a trimis consistorului nostru suma de: **1028 coroane**, colectată de dsa dela intelectualii din Oradea și dela preoțimea din Bihor. Lista contribuțiilor se va publica ulterior. Afară de aceasta consistorul din Oradea, — prin circulara publicată în unul din numerii trecuți ai ziarului nostru, — a ordonat **colectă generală oficială** în toate parohiile de pe teritoriul său.

† Iuliu Popp, fost notar comunal, după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul Marti seara, în spitalul clinice din Cluj, în etate de 48 ani. Il deplange soția Emmy, născută Iacobescu și copilașul Mariu Emil, apoi frații Gheorghe Popp, comerciant în Ploiești, Dr. Dumitru Popp, avocat în Mediaș, Emil Popp, mare proprietar în Bobohalma, surorile Maria măritată Muntean, în București, Aneta văduvă Zehan, în Sântmartin, Silvia măritată Păcățian, în Sibiu și Valeria măritată Maier în Toplița, cumnați, cumnate și numeroase alte rudeni. Va fi înmormântat astăzi, Joi, după ritul gr. ort. în Cluj. Fie-i țărâna ușoară.

Asentări noue. S'au luat dispozițiuni, ca g'oteșii născuți între anii 1866-1897 și aflați de neapți la asentările de până acum se fie de nou supuși asentării. Asentările celor dintre anii 1878-1897 se vor face din 16 Maiu până la 24 Iunie, iar a celor dintre anii 1866-1877 ceva mai târziu. Cei asentăți dar scutiți de serviciul militar au se dovedească, că motivul scutirii există și acuma.

Dare de seamă. Cu ocaziunea concertului dat din partea reuniunii sibiene de patronaj în teatrul orășenesc din loc în 7 Aprilie n. s'au încesat coroane 980.80 și s'au spesat coroane 264.40. A ramas deci venit curat coroane 716.40, la care s'au mai adaugat următoarele suprasolviri: Excelexența Sa, doamna de Köress, 20 cor. Excelexența Sa, domnul Nyegovan, 15 cor. Alteța Sa prințul Dr. Egon Hohenslohe 8 cor. doamna Iánossy 6 cor. Ceice au primit liste de subscripțiune în folosul reuniunii, sunt rugați din partea presiidiului să le înainteze până la 25 Aprilie nou la secția sibiiană a reuniunii ardelenice de patronaj.

Inchiderea sesiunii. Sesiunea de primăvară a camerelor române s'a închis cu zua de 17 Aprilie n.

Impotriva luxului la femei. Liga de curând înființată în Ungaria, având de țintă a combate luxul femeilor, numără până acum peste două mii de membre, atât din clasa mijlocie, cât și din clasa de sus a societății.

Prețul orezului. Orașul **Arad**, prin mijlocirea Vienei, a importat o cantitate mai mare de orez. Prețul acestui aliment este: Chilogramul 1 coroană 60 fileri în Viena și 2 coroane 60 fileri în Arad. În alte orașe ale țării noastre orezul se vinde mai scump, anume cu 4—5 coroane chilogramul.

† Ioan Onea paroh gr. or. rom. în etate de 66 ani, după un serviciu conștientos de 44 ani ca paroh, în urma unui îndelungat și greu morb, împărțit fiind cu sfintele taine, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului la 1 Aprilie v. 1916. Ramășițele sale pământeste s'au așezat spre vecinică odihnă la 4 Aprilie v. la orele 2 p. m. în cimiterul gr. or. rom din Hădărău. Odihnească în pace!

Sfârșitul anului școlar. În cercurile agriculturii se exprimă dorința, ca anul școlar curent să se sfârșească cevaș mai de grabă ca de obicei. Prin faptul acesta tinerii din clasele a șasa și a șaptea dela școalele secundare ar putea da mână de ajutor celor de acasă în săvârșirea lucrărilor economice, cum au făcut cu bun rezultat și în anul trecut. Dorința agriculturii merită toată atențiunea factorilor competenți. Nu numai din interese economice ale țării, ci și din punct de vedere educativ și igienic, se cere ca tinerimea școlară, după puterile sale, să participe în acest an excepțional la munca generală din care are să răsără biruința.

Voce engleză despre sfârșitul răboiului. Ziarul Daily Express scrie: Răboiul a ajuns stadiul, în care dușmanul este hotărât să provoace lupta decizătoare. Dacă

va continua să arunce în focul dela Verdun earăș trupe uriașe, cum a făcut în ultimele șapte săptămâni, de sigur va forța bătaia decizivă: sau va sparge frontul francez, sau își va istovi puterile proprii. Dar în orice caz marea ofensivă de primăvară a Germaniei va pune capăt răboiului cu mult mai de grabă decât se admite în general.

Soartea prizonierilor. Ministrul nostru de război a publicat rapoartele făcute de **Caska** și voluntarul de un an medicinistul **Günther**, conducătorii misiunii de ajutor trimise în Sărbia, despre maltrătarile barbare suferite de prizonierii austro-ungari din partea sârbilor. Din numărul total de prizonieri au scăpat cu viața abea 20 la sută.

Despre noul tun francez. Știrea despre construirea tunului francez de 40 centimetri, — care ar fi să poarte lupta împotriva mortierelor de 42 centimetri, — este comentată de o revistă militară germană. Revista recunoaște, că asemenea tun se poate construi; dar se îndoeste în puterea de acțiune a noului tun. Vor trece ani de zile, până când o armă uriașă ca aceasta să ajungă la meximul de activitate. Francezii au mai fabricat tunuri de 34 centimetri; dar nu pot trage dintr'însele nici 100 de focuri, căci țeava se aprinde din cauza căldurii ce se urcă până la 5 mii de grade și se uzează repede în urma presiunii enorme a gazelor. Ghiulelele se învârlă și nu ajung ținta.

Obiecte de învățământ obligatorii. Comandantul austro-ungar din Sărbia a ordonat, că în școalele de pe teritoriul ocupat să se introducă limba germană și maghiară ca obiecte de învățământ obligatorii.

Nenorocirea unui popor. Regele sârb Petru și mai mulți membri ai guvernului său protestează contra întrebunțării trupelor sârbești pe frontul francez. După ce împătrita înțelegere n'a ajutat pe sârbi, acum ar dori să-i jertfească, folosindu-i drept carne de tun pe teatrul de război din Franța. Sârbii, amăgiți de promisiunile cele mai strălucite, și-au pus țara la dispozițiunea egoismului englez și a corupțiunii rusești. Regele bulgar Ferdinand a luat alt drum și este considerat cu toată dreptatea ca înțelept și hotărât bărbat de stat al țării sale și ca întemeetor al unui stat cu mare viitor.

La fondul despărțământului femelesc al Reuniunii meseriașilor sibiieni, secretarul Reuniunii române agricole sibiene, dl **Victor Tordășianu**, a transpus sumele ce i s'au dăruit de următorii, cărora le-a mijlocit procurarea de sămânțe de zarzavaturi, de outfituri măestrite etc. mai ieftine și anume: **George Suciu**, paroh, **Ioan Hățăgan**, potopres. (Cojocna), **Ambrosie Suciu**, paroh (Beșă), **Traian N. Motora**, paroh (Vorța), **Nicolae Comaniciu**, notar (Gurăuului), **Solomon Beșă**, paroh (București, comit. Hunedoara), **Ioan Garman**, paroh (Poșaga sup.) **Gabriela Iercoșan**, preoteasă (Păncota), **Sever Bran**, preot (Dămbariu), **Negoita Tatucu** (Bélabab'ar), **Simion Andron**, inv. (Sarafola), **Augustin Ciceovan**, preot (Keiș), **Crucița Popovici** (Kis Kiralymezô), **L. Inga** preot (Kismaglod), **Avram Pecurariu**, prot. (Mereureș), **Axente Popovici**, preot (Gărușe), **Dr. Ioan Popu**, c. și r. medic maior și **Vasile Domșa**, prot. (Oraștie), **Pav. Darlea**, inv. (Kovási), **Ioan Iătaru**, preot (Székerek), **Ioan Manole** (Covasna), **Tr. Vătan** inv. (Sorpház), **Ios. Tisu**, par. (Cebesa), **Liv. Greabu**, par. (Záha), **Adreiu Ludu**, prot. (Lăpușul ung.), **Ecaterina Dr. Grigoriu** (Cernăuți), **Petru Jarmescu** (Bégala-poșnok), **Ioan Băieșan**, par. (Felsőiosva), **Ioan Humișă**, inv. (Ogerliște), **Ioan Striban**, inv. (Topârcea), **Adam Iezan**, inv. (Uibarești), **Os kocs Sándor** (Berekszó), **Lochia Filip I.** Mașteiu și **Alex. Perhața** (Libotin), **Ioan Câmpian I. Lică** (Gyéres), **Vas. Coman Verzari** (Măiszin, comit. Maramarș), fie-care câte 20 bani, **Nic. Dura**, par. (Dea) 26 bani, **Cornelia Dajă** (Fizești) cor. 1.01; **Ios. Muntean**, faur (Verend), 28 bani, **Mateiu Ișgereanu** (Rakitgázfalva), 6 bani, **George Zagăiceanu**, propr. (Sósd), 30 bani, „Benăteana” inst. de credit (Bükfalva), 24 bani, **George Tompa I. M. hai** (Gyergyóg Várhegy), 31 bani; **Aurel Mureșanu** (Vasas Szentgothárd) 46 bani, **Ioan Fetu**, preot (Herșeni), 21 bani; **Stefan Mecșă** (Bozgd), **Gregoriu Nicola**, par. (Vidra inf.) și **Const. Stroiă**, magaziner (Bosna Brod), câte 40 bani; **Kati Verdeti** a Nica (Ujmolodova), 36 bani și **Cornei I. Bodie**, preot (Dud), cor. 1.64 sau în total cor. 13.53. Să observă că dela numeroși reflectanți, cărora li s'au trimis sămânțele comandate cu rambursă, nu s'a încesat nimic pentru osteneală. De încheiere dl Tordășianu care scuze dela cei cari au primit sămânțele cu întârziere, lucru pricinuit parte din lipsa personalului suficient la expedare, parte și mai ales că în stările excepționale, în care ne găsim, n'au stat totdeauna la dispozițiune sămânțele dorite.

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III. Ruda se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cuprinse în coala B. Petenții au să-și aștearnă rugărilor de concurs adresate oficiului protopopesc în termenul deschis și să se prezinte în zi de Duminecă ori sârbătoare pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brad, la 28 Martie 1916.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial

Vasiliiu Damian
protopresbiter.

Nr. 151/1916.

(61) 1-3

Concurs din oficiu.

În urma ordinului consistorial dto 22 Sept. 1915 se scrie concurs pentru întregirea postului de paroh din comuna bisericăscă de cl. III. Ribîța cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

Venitele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile sunt a se instrua conform normelor în vigoare și a se așterne în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopopesc.

Petenții au să se prezinte în timpul admis în zi de Duminecă ori sârbătoare în biserică pentru a cânta, cuvânta și eventual celebra.

Brad, la 26 Martie 1916.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zărandului.

Vasiliiu Damian
protopresbiter.

Anunț.

Caut candidat de avocat cu praxă, eventual ortac la cancelaria mea avocațială din Lipova.

Cu stimă:

Dr. AUREL CIOBAN, adv.
Lipova.

Cafea pentru Paști!

Afând puțină Cafea, în decurs de 2 luni voui fi constrins a sista Spedițiunile. Racomand a vă prevedea de timpuriu, căci sosește cu întârziere.

Cafea: 1-15 April 15-30 April
Nr. 9 Cuba bună 1 kgr. 11- 1 kgr. 12- K
„ 12 Cuba foarte fină 1 kgr. 11-50 1 kgr. 12-50 K
„ 16 Cuba specialitate 1 kgr. 12- 1 kgr. 13- K
„ 106 Mixtură Victoria 1 kgr. 12-

1 kgr. Tea rusăscă 20 K (între Cafea se poate trimite și 1/8 kgr. Tea).

5 kilograme se expediază franco și vâmul prin rambursă poștală
NB. Ca să fiu cruțat de corespondență multă, amintesc că alte mărfuri la nici un caz nu pot trimite; deci nici zăhar sau Franck etc. nu se află.

În lipsă de Franck să se folosească *Orz prăjit* (Kneipp) căci e foarte corăspunzător. Cu toată stima se rogă de sprijin:

F. A. Degan,
comerciant de Cafea și Tea în Fiume.
(51) (Postafiók 163.) 9-10

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană,** din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul,
idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 10 fil.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă
a
bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de **Dr. Pavel Roșca**, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Mețianu.**

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: „Τὰ συμβολικὰ βιβλία“. Atena. 1883.

În aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața“ revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isvoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea“ arhimandritului Filaret Scriban, împreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde broșată, cu prețul de **2 cor. 50 fil.**

Revanzătorilor li se dă rabat **20%**.

A apărut

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei
și
Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

În care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluște mă Dumnezeu“ etc.; Simvolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efreem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunile înainte de împărțirea cu s. cuminecătură ale marelui Vasilie și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărțirea cu s. cuminecătură; rugăciunile de seară și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată frumos, în culoare roșie, cu **40 fileri.**

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revanzătorilor li se dă rabat **20%**.

A apărut

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Preșfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

În aceasta ediție augmentată, (471 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seară și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezeieștii Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai înainte de Îspovedanie. Învățătură pentru Îspovedanie. Rugăciunile sfintei cuminecături. Rugăciunile după sfânta cuminecătură. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preșfintei de Dumnezeu Născătoare. Canon de mulțumită către preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstitul Paracelis al preșfintei Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile mesei. Rugăciunea la deosebite ocaziuni. Culegere de rugăciuni la felurite întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul. Păscălia până la anul 1960 cu explicație.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legat solid și cu gust, în culoare roșie, cu **1 cor. 60 fil.** Revanzătorilor li se dă **25%** rabat.

Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu prețul de **1 cor. 80 fil.**

„PLUGARIUL“,
institut de credit și econ., societate
pe acții în Oltșăcădate. takarékpenztár részvénytársaság
Oltșakadátón.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Plugariul“, societate pe acții în Oltșăcădate se invită pe baza statutelor la

a XVIII-a adunare generală ordinară,
care se va ține în 4 Maiu st. n. 1916 la 10 ore antemeridiane în Oltșăcădate (localul institutului) cu următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere asupra bilanțului anului de gestiune 1915 și darea absoluturului.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitoare la împărțirea profitului.
3. Eventualminte alte propuneri înscrise direcțiunii.

Domnii acționari sunt rugați, conform statutelor, a și depune acțiunile la cassa institutului, eventual la „Albina“ în Sibiu sau „Andreiana“ în Rășinari.

Oltșăcădate, în 16 Aprilie 1916.

(6) 5 1-1

Direcțiunea.

Bilanț la 31 Decembrie 1915.

Active—Vagyon. Mérlegszámla 1915. évi december hó 31-én. Pasive—Teher.

	K f		K f
Cassa în număr — Kézpénz	16,260 64	Capital social — Részvénytőke	50,000 —
Bon în cont-curent — Folyó számla követelés	43,300 —	Fond de rezervă — Tartalékalap	22,000 —
Cambii escontate — Leszámitolt váltok	161,107 70	Fond de binefaceri — Jótékonyalap	1,450 —
Imprumuri pe oblig. — Kötvény kölcs.	56,880 —	Dep. spre fructific. — Takarékbetétek	212,800 99
Efecte — Értékpapírok	3,142 —	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	392 —
Mobiliar — Leltár	320 —	Interese transit anticipate — Előlegezett kamatok	993 —
Interese trans. restante — Átmeneti hátralékos kamatok	8,528 —	Profit curat — Tiszta nyereség	2,702 35
	289,538 34		289,538 34

Contul Profit și Perdere.

Eșite—Kiadás.	Nyereség- és veszteség-számla.	Venite—Bevételek.	
	K f	K f	
Interese de depuneri — Betéti kamat	10,330 61	Profit transpus din 1914 — Áhozott nyereség 1914 évből	82 17
Salare — Fizetések	1,400 —	Interese de escont — Leszámitolt váltok kamat	16,067 59
Spese: — Költségek:		Interese după oblig. — Kötvény kölcsön kamat	889 50
Chirie, luminat, încălzit, tipărituri — Házbér, világítás, fűtés, nyomtatv.	405 72	Provizioni — Jutalékok	704 71
Marce de prezență — Jelenléti jegyek	325 —		
Dare directă și »runcuri — Egyenes és pótdó	2,111 29		
10% dela interese de depuneri — 10% betéti kamat adó	521 —		
Amortizare din mobiliar — leírás felszerelésből	48 —		
Profit curat — Tiszta nyereség	2,702 35		
	17,743 97		17,743 97

Oltșăcădate (Oltșakadát), 31 Decembrie 1915.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Ioan Căndea m. p., prez. — elnök. Ioan Stanciu m. p. Ioan Iordachie m. p.
Toma Mahara m. p. Ioan Georgescu m. p. Dr. Ioan Fruma m. p.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Magvizgátottt és a fő- és segéd könyvekkel összehangában találtottt.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Toma Stanciu m. p., prez. — elnök. Toma Podea m. p. Cost. Stefan m. p.

Icoane

ce se află spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** din Nagyszeben (Sibiu), cu prețuri reduse, și anume:

Nr. buc.	Numirea	lățimea în cm.	lungimea în cm.	pictează pe	Prețul C. f.
1	Nașterea Maicii Domnului	62	80	pânză	45 —
1	Nașterea Maicii Domnului	40	50	„	12 —
1	Punerea în mormânt	68	55	„	17 50
1	Adormirea Maicii Domnului	40	52	tinichea	15 50
1	Maica Domnului cu Mântuitorul nostru Iisus Christos	74	100	pânză	70 —
1	Răstignirea Domnului	73	100	„	70 —
1	Mucenicul George	55	68	„	10 —
1	Mucenicul George	55	68	„	8 —
1	Botezul Domnului	65	83	tinichea	45 —
1	Învierea Domnului	20	30	lemn	8 50
1	Ierarhul Nicolae	40	52	tinichea	12 —
1	Botezul Domnului	26	32	„	10 —
2	Mucenicul Haralambie	26	32	„	10 —
1	Mucenicul Dumitru	26	32	„	10 —
1	Tăierea împrejur	26	32	„	10 —
1	Cuvioasa Paraschiva	26	30	„	10 —
6	Mântuitorul nostru Iisus Christos	54	70	hârtie	4 —
6	Maica Domnului	54	70	„	4 —
9	Patimile Domnului	58	43	„	2 —
1	Prapor picteat pe pânză, pe o parte, icoana Ierarhului Nicolae, pe cealaltă parte, icoana Botezul Domnului				80 —